

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo urednistvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglašanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 18.— Četrta leta . . . K 4'50
Pol leta . . . K 9.— En mesec . . . K 1'50

V upravnistvu prejemam na mesec K 1'20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 20.— Četrta leta . . . K 5.—
Pol leta . . . K 10.— En mesec . . . K 1'76

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vplačal o pravem času.

Upravnistvo „DNEVA“.

Protest slovenskega delavstva v Trstu.

Buren protestni shod N. D. O. — Demonstracije pred tovarno »Linoleum«.

Trst, dne 28. julija 1912.

Danes popoldne se je vršil tu v Trstu na prostornem vrtu konzumn. društva »Jadran« velik protestni shod tržaškega slovenskega delavstva proti postopanju uprave tovarne »Linoleum«. Udeležba je bila velikanska. Delavstvo je z ogromno udeležbo pokazalo, da je pripravljeno na odločilen boj proti vsem onim, ki nameravajo razbiti delavsko organizacijo in se v doseg tega poslužujejo celo protizakonitih sredstev, ne da bi jim vlada stopila na prste, ter preprečila taka dejanja.

Shod je otvoril v imenu Narodne delavske organizacije, katere je sklical shod, njen predsednik dr. Kisovec, ter predlagal volitev predsednika shoda.

Za predsednika je bil enoglasno izvoljen tov. Loboda, kateri je v svojem nagovoru obrazložil pomen shoda ter ostro kritiziral postopanje ravnateljstva tovarne »Linoleum«, kakor tudi obrtne oblasti, ki ne napravi proti tem škandalom potrebnih korakov. Nato je podelil besedo strokovnemu tajniku Brandnerju.

Strokovni tajnik Brandner je v začetku svojega poročila govoril o mučnem življenju delavcev tovarne »Linoleum«. Ker pa so se delavci te tovarne odzvali klicu N. D. O. in se začeli organizirati, je nadaljeval govornik, pa je vodstvo tovarne ustrašilo delavske solidarnosti ter za to naskočilo njih organizacijo s tem, da je odpustilo tri delavce z dela. Skupina N. D. O. delavcev tovarne »Linoleum« je sklicala takoj po tem dogodku, kateri je delavstvo silno razburil, protestni shod. Na tem shodu je bila izvoljena deputacija ter sprejeta ostra resolucija za obrtno oblast. Deputacije ravnatelj ni hotel niti sprejeti, pač pa je sprejel samo zastopnika centralnega vodstva N. D. O., kateremu je izjavil, da odpustitve delavce nikakor ne sprejme več nazaj in da se

na zahteve delavstva poživlja. Par dni nato pride odgovor od c. kr. obrtne oblasti, katere izjavlja, da o tem predmetu ne more ničesar ukreniti, češ, ako so bili delavci radi organizacije odpusteni, se s tem še ni kršil noben zakon. — Vidi se, da je obrtna oblast v zvezi s kapitalisti in da pomaga kapitalistom priti-skati na delavstvo, poslužujoč se pri tem kršenja zakonov. — Društveni zakon vendar pravi, da je združevanje svobodno. Podjetniki pa kaznujejo delojemalce, kateri se predrznejo posluževati društvenih zakonov, z odpustitvijo. Oblasti pa, ki so za to, da branijo kršitev zakonov, pa proti temu nič ne ukrenejo. Z ozirom na to smo bili prisiljeni povabiti skupaj delavstvo vse strok. mu vse to povedati, ter vzdigniti skupno glas proti tem krivicam. Zahtevamo, da se sprejme delavce, ki so bili odpusteni radi organizacije, nazaj! Tako dolgo dokler se to ne zgodi ne bomo mirovali. Mi moramo preprečiti hudobne nakane podjetnikov. Ako se jim posreči ugonobiti organizacijo v tovarni »Linoleum«, potem se bo ta kuga razširila na druge tovarne. To je le začetek. Tovarna »Linoleum« je odpustila tri delavce in sliči se, da namerava odpustiti vse slovenske delavce, zato, ker se slovenski delavci organizirajo. Potem baje sprejme, kakor smo iz zanesljive strani zvedeli, same regnikole. In tako se bo organiziranje meta o z dela povsod in delavci se bodo tega ustrašili — vsak se boji brezposelnosti — in na ta način bo delavska sloga zdrobljena, delavskih organizacij ne bo več. Delavstvo se mora raditega združevati, izkoristiti morajo vsi v eno močno falango, da se kaj takega ne zgodi. Vemo, zakaj so se vrgli kapitalisti s takim sovraštvom na delavske organizacije; opazili so, da je začelo delavstvo spoznavati moč solidarnosti, moč organizacije, da se je dosedaj v tem nahajajoči proletarec začel pomikati svetlobi naproti. In velik strah imajo. Mi pa ne bomo poprej mirovali, dokler ne združimo in poučimo vse trpine. Hočemo, da vsak delavec pozna naše nasprotnike kapitaliste. Njih moč je velika, ker so vsi edini in imajo na svoji strani vlado in militarizem. In vsi v zvezi nas tlačijo in hočejo, da se ponovi za proletarca nekdanje suženjsko življenje, hočejo, da postane delavec, kakor enkrat, neveden kakor živina, da se ga tem lažje dere, preganja ter biča.

Delavali bomo vztrajno, gledali, da se organizira vse delavstvo, da čimprej napoči dan svobode in sreče za dosedaj v pekočih razmerah se nahajajoči proletarijat.

Bivši predsednik N. D. O. dr. Sosič je poudarjal, da še ni bil na shodu z tako važnim dnevnim redom, kakor je današnji. Na prvi mah bi se zdelo stvar človeku malenkostna. A takoj, ko pogledamo natančneje, opazimo, da je velike važnosti za vse delavstvo v Trstu. »Radi važnosti predmeta je bila tudi moja dolžnost, da pridem in vam pomagam. Vidimo, da je to velik pregrešek, če se delavca, ki se poslužuje koalicijskega prava, vrže na cesto. Krivica je na strani ravnateljstva. Skandal je, če podjetnik odpusti delavce radi tega, ker pripadajo organizaciji. To se pa dogaja zato, ker zakone noben ne varuje, kadar se kršijo na škodo delavstva; varuje se jih le takrat, kadar jih kršijo podjetniki v svojo ko-

rist. Ni mogoče dosti ožigosati krivice, ki se gode delavcem v tovarni »Linoleum« — je dejal govornik. Obrtni nadzorniki se pa sploh nič ne brigajo, akoravno so oni v prvi vrsti poklicani, da skrbijo, da se v tem oziru ne delajo delavstvu krivice. Obrtna oblast pa izjavlja, da so podjetniki opravičeni odpustiti delavce radi organizacije; da torej smejo kršiti zakone na škodo delavstva. Govornik je naglašal, da bo treba nastopiti resno, da se tovarni »Linoleum« ne posreči sprejeti regnikole, kakor namerava, kajti v Trstu je nad 50.000 regnikolov, ki odjedajo slovenskemu delavstvu kruh, medtem, ko se nahajajo slovenski delavci v veliki bedi, ker so brezposelni. Vse to, kar se je zgodilo v tovarni »Linoleum« se zgodi lahko drugje, ako se delavstvo ne bo držalo gesla: Vsi za enega, eden za vse. Le ako boste vsi edini in solidarni, postanete močni stebri, hrasti in nobena nevilta vas ne bo vpgnila. Pravico hočemo, pravica mora zmagati! Čas, ko bomo slavili zmago nad onimi ki iz delavstva izmzgavajo delavno moč, ki držijo delavstvo v večni nesreči, mora priti kmalu!

Nato je govoril predsednik N. D. O. dr. Kisovec, ki je naglašal, da naj bi bil današnji protestni shod javna in velika manifestacija proti krivicam, ki se gode tržaškemu slovenskemu delavstvu v zadnjem času. N. D. O. je združevala vedno najbolj one, ki se jim gode največje krivice, ki so najbolj zatirani. In postavljati so se začeli v zadnjem času nasprotniki proti njej. To je pač znak, da je N. D. O. res najboljša organizacija za slovensko delavstvo. Nasprotniki naskočijo samo tiste delavske organizacije, katerih se boje najbolj. Govornik omenja židovsko trdiko za kanalizacijo in uravnavo Ljubljane v Ljubljani, katere je najela za delavce same Macedonce. In dasiravno se tepejo, žive v velikem sovraštvu stranke med seboj, — so vse obstoječe stranke v tem velepomembnem momentu odločno nastopile, češ, tu na domoči zemlji bodo delali slovenski delavci in noben drugi! Tako bi morali biti sedaj glede tovarne »Linoleum« v Trstu. A v Trstu mislo razum N. D. O. še nikdar niti nobeno organizacijo, odnosno stranko, ki bi nastopila proti takim krivicam. Niti socialna demokracija še ni protestirala. Skrbeli bomo, da bo vsa javnost znala, kaj se godi v tovarni »Linoleum«.

Ta napad od strani vodstva tovarne napram delavski organizaciji pa bodi za delavstvo prava vzbudba, prava šola. Marsikateri se bo naučil marsikaj iz tega. Potrebno je, da prepričamo vse ljudstvo o razmerah v tej tovarni, da dobimo na našo stran vse javno mnenje, da poseže vmes ter nam omogoči tem hitrejšo zmago. Delajmo nato, da bodo tudi drugi z nami šli v boj, da se bodo bojevali z nami za pravice — vsi!

Strokovni tajnik Brandner: Predlagam, da se izvoli deputacija, ki naj se poda direktno k namestniku, saj resolucije itak nič ne pomagajo. Jaz bi predlagal dr. Sosiča, dr. Kisovca, Skulina ter sebe. (Enoglasno sprejeto).

K besedi se je nato oglašil tov. Skulin, delavec, ki je slikal obupno življenje delavstva. Omenjal je, naskok ravnateljstva mestne plinarne na slovenske delavce. Rekel je: »trpeti moramo veliko, plačevati davke, pošiljati vojakke in kadar potrebujemo pomoči od vlade, takrat se postavi v zvezi s kapitalisti proti

nam. Mi moramo nastopiti odločno. Ako nam ne pomagajo, si bomo pomagali sami. Predlagam, da bi se izvolila deputacija in šla kar sedaj k ravnateljstvu tovarne »Linoleum«, da zveemo za odgovor takoj.« (Vsi gredo dol, vsi! je zagrmelo).

Izvolila se je deputacija iz sledečih članov: Strokovni tajnik Brandner, Skulin in Grebenc.

Nato je še govoril tov. Arch, ki je ostro in energično pozivljaj na boj proti tlačanstvu, proti suženstvu.

Ko se ni noben več oglašil za besedo, je predsednik tovariš Loboda poudarjajoč, da ako deputacija pri ravnateljstvu ne bo dosegla ničesar, da gre takoj nato druga k namestniku, kjer bomo imeli gotovo uspeh. Ako ne, pa bomo še sklicevali protestne shode, kajti mi tako dolgo, dokler ne zmagamo, ne bomo mirovali. Dejal je še, da naj se vsak razide po svojem kamor ga žene srce, kajti organizacija ne prevzame nobene odgovornosti, ako se kaj pripeti. Nato je shod zaključil.

Delavstvo je bilo na shodu silno razburjeno. Vedno so se čuli klici proti oni vladi, ki za ubogo ljudstvo, kateremu se gode velike krivice, ne napravi prav nič. Istotako so bili ogorčeni proti ravnateljstvu tovarne »Linoleum« in kapitalizmu sploh.

Takoj, ko je bil shod zaključen se je podala deputacija proti tovarni »Linoleum«, da sporoči ravnatelju zahteve delavstva in izve za odgovor. Delavstvo se je podalo v demonstrativnem obhodu za deputacijo po ulici Istria pred tovarno »Linoleum«.

Tam je velika množica mirno pričakovala, kaj se zgodi. Trajalo je 15 minut in deputacija se povrne. Strokovni tajnik Brandner sporoči v imenu deputacije, da ravnatelj nikakor ne ugodil zahtevam delavstva.

Ko je delavstvo, ki je nestrpno pričakovalo odgovora, zvedelo za rezultat pogajanja, je planilo s krikom: »Dol z njim!« proti tovarni. Policija je demonstrante potisnila nazaj. In ogorčenost še ni potihnila. Strokovni tajnik je nato pozval množico, da se mirno razide, češ, ker nismo imeli uspeha, se podamo jutri k namestniku. Ako pa tudi tam ne bo pravice za nas, pa skličemo zopet protestni shod v še širšem obsegu.

1912

LISTEK.

Zgodbe napoleonskega huzarja

Od tistega pol milijona, ki je prekoračil Labo v poletju 1812, jih je videlo le 40.000 prigradno pomlad. A to so vam bili ljudje! Zvezni, jekleni možje, ki so se znali hraniti s konjskim mesom in spati na snežni plavi, če je bilo treba! Zvesto vdani svojemu cesarju in polni sovraštva in gneva do Rusov, so bili prevzeli stražo ob Labi, dočim je hitel Napoleon na Francosko, da nabere novih čet.

Res pa je, da se je kavalerija nahajala tačrat v bednem stanju. Moji huzarji so taborili v Borni. In ko sem jih ogledal prvokrat, se nisem mogel ubraniti solz, in srce mi je hotelo počiti bolelosti. Kakšni so bili zdaj moji postavniki možje, moji čili konji! Toda kmalu je prevladalo v meni zauranje; dejal sem si, da če ni treba pokopati vse nade, dokler imajo moji ljudje svojega poikovníka. In tako sem začel s svežim pogumom popravljati škodo, in že sem bil organiziral dva izborna škadrone, kar žobe vsi kavalerijski polkovniki ukaz, odtriniti nemudoma na Francosko, da izvezbajo rekrute in remonte konje za novo vojno. Gotovost, da vidim zopet staro domovino, me nikakor ni osrečila v toliki meri, kakor bi si mislil marsikdo. Res sem se veselil zela, da obljamem zopet predrago mater, in sem se zavedal, da bo moj prihod povšečen marsikateri ženski, toda koliko mojih tovarišev je bilo spolenih s Francijo po še močnejših vezeh kakor jaz. Koliko jih je imelo ženo in otroke, ki jih morda ne vidijo nikoli več! Kako rad bi bil mental z nimi! Toda kaj je pomagalo! Modro

pismo z malim rdečim pečatom je bilo prišlo, in že naslednja ura me je našla na dolgem pojezdu od Labe proti Vozgom. Po dolgem času mi je bilo dano spet enkrat, uživati dobo tihega pokoja; za nami je ležala vojna s svojim hrupom in grozotami, pred nami je vabil mir. Vdajate se takim mislim, sem puščal taborišče zmerom dalje za seboj in jahal po dolgi, beli cesti čez hrib in plan proti francoski strani.

Zanimivo je in veselo obenem, potovati po kraju, koder stoji mnogo čet. Ob času žetve ni bilo šle našim vojakom, kajti veleli smo jim, naj si mimogrede sami režejo klasje in ga meljejo v bivaku. Tako je bilo cesarju mogoče delati one dolge marše, ki so navdali vso Evropo s strahom in strmenjem. Zdaj pa je bilo treba okrepiiti izstradano trumo za nova dejanja, in neprestano sem moral skakati v cestni jarek, ogibaje se velikim ovčjim in govejim čredam iz južne Nemčije in vovozom, natovorjenim s pivom in žganjem. Od časa do časa mi je zadonelo na uho ropotanje bobnov in rezki glas piščalk, in mimo mene so prikoralake dolge vrste francoskih infanteristov v modrih, zaprašenih suknjah. Bili so stari vojaki, rekvirirani iz naših nemških trdnjav, kajti novopriteni niso mogli dospeti iz Francije pred začetkom maja.

Nazadnje pa sem se vendar naveličal večnega ustavljanja in ogibanja, tako da sem bil vesel, ko sem mogel zaviti za Altenburgom na stransko pot, ki je tudi vodila v Greiz. Odslej sem le še redko srečal popotnika, in pot je šla po krasnih bukovih in hrastovih gozdih, ki so se lišpali s prvim zelenjem pomladi.

Morda se boste smejali čudaku, ki je vedno iznova ustavljal konja in se ni mogel nagledati ljubkih lističev in brstečega popja, toda, mes amis, da niste videli šest mesecev

druga kakor ruske borovce, bi razumeli mojo radost.

In vendar mi nekaj ni prišlo — pogledi in govorjenje vaščanov tiste okolice. Tako dobro smo živeli zadnjih šest let z Nemčijo, in zdelo se je, da nam vrst ljudje nikakor ne zamerijo nekaterih malih prostosti, ki smo si jih bili dovolili z njih deželo. Marsikako uslugo smo bili storili možem, ki so nam jo vračale ženske s svojo hvaležnostjo, tako da nam je postala prijazna stara Nemčija nazadnje druga domovina. Zdaj pa se je zdelo namah vse izpremenjeno. Popotnik ni imel pozdrava zame, drvar se je obrnil stran, da me ni bilo treba pogledati, in kadar sem jahal skozi vas, so stali kmetje v gruclah pod vaško lipo in zrli name s temnimi, pretečimi pogledi. Celo ženske niso delale izjeme, in temu sem se čutil tem bolj, čim sem bil vjen tiste čase, da je imela vsaka ženska zame prijazen smehljaj.

Ko sem se ustavil v malem trgu Schmölz, se je pokazal omenjeni preobrat še očitneje. Razhajal sem bil pred majhno krčmo, da se pokrečam s kozarcem sveže pijače in izplaknem prašno grlo. No, moja šega je bila taka, da sem rekel deklici, ki mi je stregla, vselej kako ljuboznost ali jo — po okolnostih — tudi poljubil. Ta Heba pa ni hotela slišati niti o tem, niti o onem, marveč me je pogledala tako, da me je kar izpreletelo. In ko sem dvignil kupico, da napijem ostalim gostom, so mi obrnili hrbet vsi razen enega, tisti pa je zaklical na glas: »Dajmo, fantje, trčimo na T!« nakar so izpili vsi in se zasmejali, a ne s tistim dobrodušnim smehom kakor svoje dni.

Ta reč se mi ni zdelo kar tako in mi je še rojila po glavi, ko sem sedel zopet na sedlu in jahal iz vasi. Kraj poti je stalo veliko drevo, in ko mu pogledam slučajno po deblu, vidim,

da so nedavno zarezali v skorjo velik T. Nič novega mi ni bilo to, saj sem srečal že zjutraj večkrat to znamenje; a zdaj so me vendar osupnile besede tiste napitnice, in ko je prijezdil ravno takrat spodobno oblečeni možki mimo mene, sem ga nagovoril in vprašal: »Ali bi mi mogli povedati, gospod, kaj pomeni ta T?«

Njegovi pogledi so romali kaj čudno od mene do zagonetne črke in nazaj.

»Mladi gospod,« odgovori nazadnje, »stvar je pač ta, da T ni N!«

In preden sem mogel odpreti usta, je izpodbodel konja ter oddirjal v iztegnjenem galopu. Izprva nisem pripisoval tistim besedam posebnega pomena, ko pa je moja Violetta enkrat obrnila lično glavo na stran, mi pade pogled na N, ki je bil spredaj na udi. To je bilo ime cesarjevo, in oni T je pomenil nekaj njemu nasprotnega! Marsikaj se je moralo zgoditi zadnje čase na Nemškem, da je vzdramilo orjaka iz njegovega sna. Zdaj sem si vedel razložiti uporne obraze! Če bi bil videl ljudem v srce! Toda brž naprej proti Franciji, saj se je zdelo po vsem, da se mudi za naše rekrute in remonte!

Tako sem jahal, zatopljen v globoke misli; zdaj sem pustil iti konja v koraku, zdaj v trahu, kakor pristojno jezdecu, ki ima pred sabo dolgo pot in pod sabo voljnega konja. V tem kraju je bila pela sekira, kajti gozd je bil jako zredčen, in pokraj ceste so ležali visoki kupi dračja. Ko jezdil mimo, zaslišim izza enega izmed njih čuden glas; pogledam tja in vidim rdeč, razburjen obraz, očividno obraz moža, ki je moral biti silno vznemirjen. Črte so se mi zdele znane; pogledam ga še enkrat in spoznam osebo, ki sem jo nagovoril pred pičlo uro pri vasi.

Kvalificirani napadov in to ravno od onih strani, ki se očitano nedoslednosti ne morejo otestiti. Ako pred meseci socialno-demokratska revija pravi, da na Slovenskem družega sploh ni mogoče, kakor klerikalna in socialno-demokratska stranka, danes pa socialno-demokrate postavlja na tretje mesto, ako se mesto šišenskega in močanskega škandala bavi z dosti čudno logiko z narodno-radikalno strujo, je stvar okusa. Da revija, ki hoče veljati za socialno, prihaja na taka pota, je tudi stvar okusa. Na ta način se morda nekoliko poživljuje ona moda amateur-socialistov, ki je hvala bogu v upadku, amateurji pa drugega ne znajo, kot povdarjanje svojega socialno-demokratskega naziranja, pa ravno s tem, da si nikdar ne upajo v debato in ne morejo zagovarjati svojih idej, socialni demokraciji največ škodujejo.

Toda pripravljalnemu odboru za abiturijentski sestanek v Ljubljani, ki pravi, da je struja napadel ne kot razni klerikalci in liberalci, temveč kot prijatelji in somišljeniki, bi priporočal, naj se resnično prepriča o »gnilobah«, ki vladajo v akademskih društvih, kajti iz izvajanj v »Dnevu« ne morem videti drugega, kakor da je odbor mistificiran. Prepričan je lahko, da je tudi po secesiji (najbolj žalostni, kar jih je kdaj bilo v naših društvih) onih par članov iz naše praeke organizacije, zavladalo prav lepo življenje in bo ravno manjšinski odsek »Adrije« v zvezi s »Prosveto« dokazal, da je po pripravljalnemu odboru razširjenih člankih naznanjevana »gniloba« kaj dobro pognojila njivo.

Sključuje se sestanek »sploh naprednega dijaštva«; ampak sklicateljem ne pristojajo govoriti o »konservativnih radikalcih«, ko prepuščajo boj »takozvanim svobodomislecem« in jim je boj proti klerikalizmu le radi tega umesten, ker jih vznemirja slabo delo klerikalcev v narodnih stvarih. Nam »konservativni« je ta boj namreč vendar še nekaj več, nam je pogin klerikalizma kulturna zadeva, ker smo prepričani, da šele potem zrastemo iz vseh korien, ko se ne bode več stekala naša energija v črne potoke.

Ne da se tajiti, da je umestno sklicevati sestanke vsega neklerikalnega dijaštva. Za nas je to nekaj ob sebi umevnega. In z veseljem bomo stopili vedno v krog protiklerikalnih sestankov, če imajo res tak namen, kot kaže ime.

Za september se pa sključuje sestanek narodno-radikalnega socialističnega in sploh naprednega dijaštva, ki nima drugega obravnavati, kakor programične in interne zadeve edino narodno-radikalne struje. Da tako vsiljevanje vsakdo odklanja, je umljivo. Če hoče sestanek roditi vspeh, naj pripravljalni odbor odkrito izjavi: hočemo shod protiklerikalnih abiturijentov; tedaj naj izpremeni dnevni red, ker objavljeni popolnoma zgreši svoj namen. Če pa hoče imeti sestanek narodno-radikalnih abiturijentov, naj napravi sestanek le za svoje somišljenike in v tem slučaju je naznanjeni dnevni red pripusten in bode debate vsakdo vesel.

Da pot, ki jo je vzel ljubljanski pripravljalni odbor pod noge, ne more pripeljati do uspehov, pričajo številni protesti narodno-radikalnih abiturijentov ter celih zavodov in ker se bode vsakdo, ki mu je do jasnosti in odkritosti, tem pridružil, je vspeh shoda v rokah pripravljalnega odbora: lahko prinese uspehe, pa se tudi lahko razblini. Bilo bi škoda.

J. Mačkovšek.

Op. uredništva. S tem je za nas polemika končana.

POLITIŠKA KRONIKA.

Suspenzija srbsko-narodne cerkvene avtonomije pomenja za doslej samostojno srbsko cerkveno upravo velik poraz, ker prehaja ista iz rok prebivalstva samega v roke posebnega komisarija, ki ne bo pod kontrolo srbske javnosti nego pod kontrolo ogrske vlade. Kaj je nameravala ogrska vlada s temi odredbami proti avtonomni upravi srbske cerkve je težko reči, a ne da se tajiti, da je bil glaven vzrok in povod suspenzije prehod uprave iz rok vladne radikalne v roke opozicijske samostalne stranke. Velik boj se je pred leti vršil med radikalno in samostalno srbsko stranko za premoč v avtonomni upravi, ki je končal z zmago samostalne, ki so zavzeli v upravi tudi opozicijske stališče. Da je komisariat na Hrvaškem nedvomno uplival na suspenzijo je gotovo. Srbska samostalna stranka je imela že dni posvetovanja, na katerem je bilo odklonjeno stopiti v zvezo z vsemi srbskimi političnimi strankami glede skupnega protestnega shoda, ki naj bi se vršil v Budimpešti. Srbska samostalna stranka je že stopila v dogovor z radikalno stranko, in ko se doseže ta sporazum se povabijo na delovanje tudi liberalna in demokratska stranka. V petek se vrši v Novem Sadu zaupni shod srbske radikalne stranke, ki končno zavzame svoje stališče napravi predlogu samostalne stranke.

† Japonski mikado Mutsuhito. V svoji prestolici v Tokiju je umrl veliki japonski vladar Mutsuhito. V času, ko eden najodličnejših japonskih državnikov knez Katsura pripravlja v Peterburgu za ustanovitvijo rusko-japonske zveze novo epoko v japonski zgodovini, prihaja poročilo o smrti vladarja, ki je dvignil japonsko državo in japonski narod na sedanji položaj. Umrl je se rodil 3. novembra 1852 in je sledil svojemu očetu Komei Tenno kot štirinajstleten deček 13. jan. 1867 na prestolu. V začetku svoje vladave je imel neprestane boje s svojimi močnimi veljaki in plemenitaši, in republiko Jeso, a že četrto leto vladave se mu je posrečilo zatreti odpore velikašev in uničiti vpliv Shogunata. Takoj je začel z zapeljivim evropske kulture, s hitrimi koraki je šel naprej in dosegel kmalu izvanredne, da skoro nerazumljive uspehe. Upor domačinov, ki je nastal proti evropskim reformam 1. 1890. je

pomiril z ustavo. Temelj obstanka evropskih reform pa je bila enoletna japonsko-kitajska vojna, ki jo je Japonska izvojevala z veliko zmago in velikimi dobitki. In nazadnje rusko-japonska vojna, ki je tudi končala s popolno zmago Japonske. To so svetle točke v vladavi preminulega vladarja, ki ima največjih zaslug za današnjo moč, veljavo in vpliv Japonske. — Mutsuhito zapušča samo enega sina, sedanjega japonskega mikada Jošihito, ki je sedaj star 32 let. Jošihito je popolnoma v evropskem duhu odgojen in bo gotovo nadaljeval delo svojega očeta.

DNEVNI PREGLED.

Slovenska klerikalna literatura v klerikalni kritiki. Nesmisel je, razločevati umetnost po političnih načelih, toda to nesmisel so uvedli naši klerikalci, ki obešajo vsaki stvari etiketo »katoliško«, ki presojajo naše kulturne delavce le z verskega stališča ter ocenjujejo vsako delo le z gledišča politične pripadnosti. Tako imamo zdaj tudi katoliško umetnost in »Zora« je glasilo katoliško-narodnega (a ne slovenskega!) dijaštva. Etiketa »slovenska« za naše klerikalce sploh več ne obstoja. Njih vera, narodnost, domovina, literatura, je skratka le — katoliška. Kako pa sodi »Zora« o tej katoliški literaturi, je vsekakor zanimivo. »Zora« izhaja baje že 18 let. Mogoče. Opazili pa nismo niti v dobrem niti v slabem pomenu, ker je pač brezpomembna dijaška vladna pod patronanco Terseglava in takih mojstrov. Če ima vsak letnik le 10 ali še manj števk, je 18 let seveda hitro minilo. Vsaj 18. letnik se končuje že 1. avgusta t. l. z 10 števkami. V »Epilogu« uredništvom čitamo, »da se je tok izdaje pretrgala, da »tekoči letnik »Zore« ni bil eden najčistnejših«, da se »uredniki menijo sredi leta« ter da je »v noči pisimizma vsaka krava mavra«. To globokoumno resnico razlaga urednik z neprikrito nevoljo, da je moral tiskati v »Zori« vsak šund, ki se mu je poslal, ter predlaga, naj bi ga katoliški »beletristi« puščali posej raji pri miru ali pa naj bi imeli svoj list: »Seveda, izločiti bi trebalo takozvano poizkusno literaturo, gradivo prvih boječih korakov, plodove dolgočasnih slovenskih in nemških ur na srednjih šolah. Po božji in človeški pravici gre ta poezija tistim tajnim gimnazij. listom, ki se iškajo pod klopio in bero na... (stranišču...)« Tako se jezi urednik »Zore«, ni pa zdaj vemo iz najkompetentnejšega vira, da se je doslej polnila »Zora« z beletristiko, »ki se tiska pod klopio in bere na...« Toda urednik »Zore« nas pouči tudi o kvaliteti literature v »Domu in Svetu«. Ta ostri mož je napisal tudi te vrste: »Kar pa se tiče resnejšega srednje- in visokošolskega leposlovja, je stvar taka, da ga je doslej tiskal »Dom in Svet«. Ali v prid, ali v pohujšanje odnosnim literaturo, je druga reč...« Zdaj torej vemo, da so glavni leposlovni stebri »Doma in Sveta« študentje in sicer najprej srednješolci. Da se taki literati »pohujšajo«, t. j. da postanejo sila domišljavi in najzlobnejši kritiki drugim, to ježi »Zoraše« gotovo z vso pravico. Literarno sušo »Zore« pomnožuje »Dom in Svet«, ki sam trpi literarno lakoto in žejo. Konkurenca med beraci pa ni dobra. Zato se siloma fabricirajo klerikalni literarni ženiji ter se honorirajo silajno. S honorarji so pridobili »katoliški« listi tudi dvojce, troje spekulativnih literatov iz svobodomiselnih vrst in okoli teh se čredijo zdaj ostali diletantki spekulanti. No, kako malo cenijo njihovo delovanje celo klerikalni uredniki, nam je povedala »Zora«. Prav se jim godi!

Kam plovemo v Avstriji? Iz Prage se poroča značilen dogodek, ki kaže, kaj vse si domišljajo klerikalci, kako moč imajo nad vsem! Ni samo, da so si znali z raznimi vplivi v merodajnih krogih pridobiti v političnih vprašanjih raznih privilegijev, sedaj so se spravili tudi nad pravništvo, ki ga hočejo podvreči vplivu klerikalizma. V Pragi se je dogodil namreč naslednji slučaj: Zenin in nevesta sta se hotela poročiti, toda kaplan jih ni hotel poročiti, češ, da nista opravila svoje izpovedi, ko sta se ženin in nevesta pritožila pri župniku, jima je ta odgovoril tako: Po lastnih izkušnjah sem se prepričal, da izdaja v zadnjem času pravno sodišče razsodbe, ki so nam in našim narodom nasprotne. Obrnil sem se zato do patra Albana Schachleitnerja, ki sem ga opozoril na te razsodbe upravnega sodišča. Pater Alban je poslušal moje razloge in mi obljubil pomoč! Peljal se je takoj k neki merodajni visokostojeci osebi, ki je porabila vso svojo moč. In dobil sem obvestilo, da se je pri upravnem sodišču sestavil senat, ki bo vselej in v vsem ugodil našim zahtevam in izdal razsodbe v smislu naših namenov! Zdaj se lahko pritožite, tri leta lahko letate od inštanke do inštanke, a poročimo vas ne! Te besede klepetavega fajmoštra so sicer same ob sebi tako nayne, da jim ni dajati nobene vere, toda ako je govoril o gotovih osebah, o patru Albani, o neki visokostojeci osebi, tedaj ni pač dvoma da se v klerikalnih krogih poskuša dobiti tudi sodno upravo potom vplivov merodajnih krogov pod patronažo klerikalnih zmag. Kdo je ta visokostojeca in merodajna oseba, pač ni težko slutiti, a žalostno je, da se izrabljajo take osebe, ki bi morale stati izven vsakega političnega in pa verskega boja, za tako čudne reklamne namene! Ali je ta fajmošter govoril kar tako vendan ali pa govoril po svojih informacijah, gotovo je da poskušajo klerikalci doseči svojih vplivov povsod v njih lastno korist. In kako stališče zavzame sedaj upravno sodišče proti tej izjavi, kaj poreče ono sodišče, ki je poklicano kot prvo soditi resnico in deliti pravico, ko se ga dolži, da ima v svoji sredi senat, ki ne bo sodil po vesti in zakonu ampak po volji klerikalcev in visokostojčih merodajnih oseb! Kam vodi ta pot v Avstriji?

Ljubljana in Dunaj! Ni še dolgo tega, kar je dunajski mestni magistrat prepovedal izvrševanje gostilniške obrti gostilničarjev v češkem

Narodnem domu na Dunaju iz edinega razloga, ker ta gostilničar ni več nemškega jezika. V Ljubljani pa je v nekem slovenskem hotelu, ki je last »slovenske« družbe tudi gostilničar, ki ne ume niti besede slovenski, a vendar vrši nemoteno svojo obrt. Seveda Dunaj ali Ljubljana, to je kaj drugega!

Resnica se ne sme poročati. Povodom razprave proti Jukiću in tovarišem, ki so obtoženi radi atentata na komisarija Cuvaja oziroma soudeležbe, so bili vsi hrvaški listi v Zagrebu konfiscirani. Cenzura črta iz listov vse odstavke, ki ji niso po volji, samo da javnost ne bi zvedela resnice. Tudi zunanjim žurnalistom dela vlada velike zapreke. Kraljevskega komisarija Cuvaja, ki bi moral biti zaslišan kot glavna priča, seveda ni v Zagrebu. Zginil je iz Zagreba in nihče ne ve, kje se nahaja. Seveda je poprej izdal vsem merodajnim faktorjem vsa potrebna »navodila« in ukaze, da se ja ne zgodi kakva krivica. Z Jukićevim procesom bo naša država seveda zopet silno veliko pridobila na ugledu. Ves svet se bo smejal, ko bo zvedel, kako nevarni elementi se nahajajo na Hrvaškem. Toda kaj za to, ena blamaža več ali manj, na te stvari smo pri nas že navajeni.

Pretepi in mesarjenje na »žegnanjih«. Klerikalci se kaj radi ponašajo s svojim naraščanjem na deželi. V resnici pa je ravno ta naraščaj na deželi še danes tako daleč od krščanske civilizacije, da mu je svojega bližnjega ubiti ravno tako, kot če mesar ubije — vola. Skoro nobeno »žegnanje« ne mine, da bi se kmečki fantje med seboj ne klali kot zverine. Pred kratkem sta se v Dobručah, ki so dovolj klerikalne, dva fanta z nožem med seboj tako pomesarila, da so morali oba peljati v bolnico. V ponedeljek popoldne pa je dolenski vlak pripeljal zopet dva fanta, enega zelo nevarno ranjenega. Neki ob Krki so v nedeljo praznovali sv. Jakoba »žegnanje«, katerega je nadebudni klerikalni naraščaj »požegal« z medsebojnim mesarjenjem z nožmi. Težko ranjenega so ti katoliški junaki že po tem, ko so ga pobili na tla, začeli še le prav obdelavati z nožmi. Piše se Janez Mavsar, doma iz Sic. Da bi Novo mesto, kjer so taki slučaji posebno zdaj ob hudi vročini in v dobi »žegnanj« kar na dnevnem redu, imelo kako pripravo za prenos težko ranjenih iz kolodvoza do pol ure oddaljene bolnice, tako daleč se ne sega človekoljubje dolenske metropole. Poslali so v bolnico Usmiljenih bratov po nosilko, oziroma voz za prevažanje bolnikov. Pa tudi Usmiljeni bratje v Kandiji ali niso imeli toliko usmiljenja, ali pa res nimajo take priprave, skratka, tega težko ranjenega fanta je vsled nastopa mestnega stražnika Ljubica moral šele postrešek transportirati v bolnico. Bržkone bo to zopet nov porotni slučaj.

Iz Idrije nam poročajo: Preteklo soboto je umrl po daljšem bolehanju v Idriji eden najstarejših pristašev narodno-napredne stranke, posestnik in trgovec Peter Vidmar, star 73 let. Ob vsaki priliki in ob vseh volitvah bi bil stal zvesto in neomajno na naši strani, neustrašeno vztrajajoč na svojem narodnem in naprednem prepričanju. Bil je vnet podpornik narodnih društev in je tudi svoje otroke vzgojil v smislu svojih moštih nazorov. »Petra iz Rožne ulice«, moža krepke postave z dolgo, sivo brado je poznala in spoštovala vsa Idrija. To spoštovanje je Idrija svojemu odličnemu meščanu pokazala s častno udeležbo na zadnji poti. Bodi vrlemu in značajnemu možu ohranjen blag spomin!

Umrli je v ponedeljek ponoči po dolgotrajni boleznij v deželni bolnici g. Viktor Starin, črkostavec v »Učiteljski tiskarni«. Pogreb bo jutri, v četrtek popoldne ob 3. iz dež. bolnice na pokopališče k Sv. Križu. N. v m. p.!

Novomeška prosta napadli so v nedeljo popoldne trije vinjeni delavci od belokranjske železniške zgradbe. Ker se je prost mirno zadržal, se je napad omejil le na besedne žalitve. Napad se je zgodil v mestu na cesti. Za nemirneže se je pobrigala mestna policija, ki bo preskrbela primeren nauk, da se mirne ljudi, tudi če so v duhovski obleki, pustijo lepo pri miru vsaj na javni cesti. Pri tej priliki bodi priporočeno še sledeče: Taki osebni napadi sredi mesta ali onkraj mostu v Kandiji, niso že nič kaj posebnega. Posebno nekateri fantje iz Kandije in okolice imajo še zdaj to grdo navado, da kadar ga imajo malo več pod klubom, kar ga morejo prenesti, ne morejo tudi najmirnejšega človeka pustiti pri miru. Postavijo se sredi mosta, ali še raje pred most in vsakega »obhajajo«, drugega izraza ne moremo najti nad takimi izbruhi neolikanosti. To se posebno dogaja ob sobotah in nedeljah ponoči. Dogaja se pa lahko, ker ravno ob teh večerih in nočeh ni videti na cesti nikogar, ki bi bil poklican skrbeti za javni red in mir. Tam, od koder bi ta skrb morala izhajati, je v takih nočeh še pozno jutraj najhujeje rogoviljenje. Če glede Kandije ne bo politična oblast skrbela, drugi poklicani ne bodo, to je že staro dejstvo.

Voda je vdrla. Podjetje Samohrd je pričelo z zgradbo podstavkov za železniški most čez Krko na Loki pod mestnim parkom. Inženirji so upali, priti do skalovite podlage, ko se izčrpa voda, ki je Novomeščanom služila kot drsališče. Res se jim je posrečilo s posebnim strojem izčrpati vodo in so po odstranjenju blata že pričeli graditi zidani podstavek. Domačini so sicer bili mnenja, da ker ta del zgradbe leži tik ob Krki, mora zgradba podstavka priti na talno vodo, posebno ker je težki zidani podstavek mehko podlago še zdatno znižal. Pa na to mnenje se od poklicane strani ni hotelo kar nič ozirati. V noči od nedelje na ponedeljek pa se je del prorokovanja že uresničil. Nepričakovano je v izkopana tla vdrla voda od zdaleč navzgor. K sreči se je to zgodilo ponoči, ko je vse delo počivalo in je stroj za izčrpanje bil takoj pri roki. Voda se je morala zopet odstraniti. Po mnenju tudi takih, ki se na slična dela izkušnje razumejo, bo ta podstavek delal še nadaljne sit-

nosti posebno pri količkej večji poplavi Krke. Brez pilotov na takih krajih graditi tako važne podstavke, kot bo ta za največji most belokranjske železnice, je pač riskirano.

Zopet punt v nemških časopisih! Iz Maribora: Ni še minilo »razburjenje« nemške »javnosti« zaradi »Schillerjeve ceste« namesto Schillerstrasse v seznamu telefonskih abonentov za Celje, že se je zgodila druga stvar. Poslušajte: na »nemški« šoli v Razvanju pri Mariboru, katero obiskujejo skoro izključno slovenski otroci, je katehet poučeval veronauk v vseh razredih slovenski, ker je videl, da nemščino nič ne opravi. In dne 24. t. m. je bila na šoli skušnja iz veronauka, pri kateri je bilo na celi šoli le 8 učencev nemški izprašanih, 136 pa slovenski. To se pravi z drugimi besedami: na celi šoli je le osem pristnih nemških otrok! In zdaj seveda strašna jeza v nemškem taboru. Zanimivo je ob tej priliki razkritje nemškega časopisa, da je mariborski konzistorij na župnijski urad v Hočah izdal ukaz, da se na razvanjski šoli mora veronauk nemški poučevati. Tudi dragoceno!

Politični shod v Slivnici pri Celju priredil v nedeljo 11. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne pri g. Vodebu napredno »Politično in gospodarsko društvo za šmarsko-rogaško-kozlanski okraj«. Na dnevnem redu so zanimiva politična in gospodarska vprašanja. Slivničani, Kalobčani, Stefančani, St. Jurčani in drugi sosede, pridite ta dan v Slivnico, da se izognete čukaril v St. Jurju!

Iz St. Jurja ob juž. železnici nam pišejo: Strašno udarjajo klerikalci na boben za čukarsko slavnost, ki bo 11. avg. pri nas. To bo zopet dan krokanja in čez ograje skakanja! Sent-jurški naprednjaki iz trga in okolice se bomo najlepše izognili klerikalnemu izžigavanju, če pojdemo vsi na shod v Slivnico, ki ga priredi isti dan pri Vodebu napredno politično društvo šmarsko. Na svidenje torej, naprednjaki sent-jurske fere, 11. avgusta v Slivnici!

St. Vid pri Ptuj. Naše šolsko vodstvo priredi dne 4. avgusta šolsko veselico, katere čisti dobiček je namenjen za ubogo deco. Ker pa se veselica ne vrši pri posilnemcu Schosteritschu, hoče ta napraviti svojo veselico, baje tudi za ubogo deco, v resnici pa za sulferajn. Njegov sin je beračil v Ptuj s tem, da je prodajal listke za srečolov. Celo nekateri zavedne Slovence je ocajanil. Da ne bode Schosteritsch užival preveč po ceni nezasluzene in žalostne slave, je potrebno, da pride na slavnost našega šolskega vodstva vse domače, kar je slovenskega; prosimo pa iskreno tudi sosede in osobito narodne Ptujčane. Veselica se vrši popoldne pri g. Pernatu.

Stanje hmelja v Savinjski dolini. Poroča se nam z dne 25. t. m.: Dasi smo pretečeni teden imeli le dva deževna dneva, sta vendar tudi ta dva dobro storila in pospešila na eni strani dozorenje zgodnjega, na drugi strani pa rast goldinga. Ako bomo imeli do obiranja hmelja še enkrat ali dvakrat dež, lahko računamo na zadovoljivo letino tako glede kakovosti kakor glede množine. Redki posamezniki so z obiranjem zgodnjega hmelja že pričeli, prihodnji teden jih bo že več. Pridelke je fin, dobre barve in dobro izraščene. Predprodaj se je sklenilo le malo, po 250 do 260 K za 100 kg.

Surov umor. V petek so našli v Ostravičih blizu Frideka truplo 12letne deklice. Puncica je imela roke stisnjene na prsih, noge skrčene in je bila na spodnjem delu telesa na živalski način razmesarjena. Takoj se je videlo, da je deklica postala žrtev perverzega moža. Kmalu se je izvedlo sledeče: V sredo je prišel po cesti 25letni mož in je prosil deklico, ki je z dvema bratoma pasla krave, naj mu nese mal zavojček, za kar ji je obljubil krono. Deklica je vzela zavojček in je spremila tujca. Od takrat se ni več vrnila. Ko so jo našli, se je izkazalo, da jo je živinski človek najprej zadavil, potem pa jo je spolno zlorabil ter jo pri tem grozno razmesaril. Orožništvo gre z vso silo na sled, da dobi v roke okrutnega zločinca.

Nevarnost za izletnike. Ko se je vrčala v nedeljo proti večeru družba izletnikov iz Fužin domov, in so prišli ravno do one barake na Kodejevem, ki stoji na ovinku, se zaženeo kar naenkrat trije psi med družbo. — seveda brez nagobčnikov — katerih so se ubranili le s palicami in kamenjem. V tem trenutku na pridrvi cela kopa pitanih ljudi iz barake, ki začnejo brez povoda psovati in vpiti nad izletnike. Gospodični K., ki je protestirala proti takim napadom, so celo preteče grozili. Da ni prišlo do ostrega konflikta, se je zahvaliti mirnim izletnikom in ravno v tem času došlema obč. svetniku g. L. Jasno je, ker stoji baraka čisto na samem, da ljudje ne bodo varni mimo iti, posebno tedaj, ko se prično dela v Ljubljani. Čudno se nam zdi, da daje mestni magistrat gostilniško koncesijo takim kantine, kjer se zbirajo sumljive eksistence popolnoma nemoteno. Svetovalji bi, da se takim barakam odvzame koncesija in upamo, da bo v tem konkretnem slučaju navzoči občinski svetnik storil svoje korake. — Očividec.

Čudno imenovanje. Za župnika Marijine cerkve v Krakovu je bil te dni imenovan nadškof Simon, ki je bil pred kratkim izgnan iz Rusije in se sedaj nahaja v Rimu.

Nesreče v gorah. Danzadnem prihajajo nova poročila o nesrečah v gorah, ki zahtevajo vsako leto toliko človeških žrtev. Na Leopoldsbu na Nižavstrijskem je v nedeljo popoldne padel iz nekega strmega pobočja v prepad neki mizarjski pomočnik, si zlomil pri tej priliki nogo in zadobil tudi več težkih poškodb na glavi. Odpeljali so ga z rešilnim avtomobilom na Dunaj. V solnograških Alpah sta se ponesrečila telovadni učitelj Sladek iz Sv. Vipolita in trgovski sotrudnik Feuerkauf iz Augsburga. Oba so nezavestna odpeljali v bolnico. Vrh tega že od nedelje pogrešajo poročnika Dobmayerja in Funklerja. Rešilne ekspedicije so se morale že dvakrat vrniti, ne da bi kaj opravile. V soboto je našel neki črkostavec na prelazu Bajolon na Tirolskem truplo profesorja dr. Wieninga, katerega so pogrešali že od 16. julija. Dr. Wiening

se je ubil na kotwandu. V Pusterski dolini se je ubil neki deček, na Muspitze neki mizarški pomočnik.

Požar v Hinjah. V torek zjutraj je začelo goreti v Hinjah. Ogenj se je hitro razširil in je uničil petim gospodarjem vsa poslopja. Žagal je 4letni otrok. Da ni prihitela na pomoč požarna bramba iz Starega Loga in Žužemberka, bila bi nesreča še mnogo večja, ker je vas slabo preskrbljena z vodo. Ubogi Hinji! Pred 8 leti je pogorelo pol vasi in župnišče, sedaj pa je zopet zgorelo 12 poslopij. Škoda je precej velika, ker so bili letošnji poljski pridelki in seno že pod streho. Zavarovalnica je majhna in je pomoč nujno potrebna.

Z vilami prebodel roko. Posestnik Luka Kajer iz Brezovice se je te dni sprl z domačimi fanti. Beseda je dala besedo in kmalu se je razvil hud pretep. Fantje so skočili na Majerja in ga pošteno pretepli. Pri tej priliki mu je nekdo tudi prebodel levo dlan z gnojnimi vilami. Majer je vrh tega zadobil še več lahkih poškodb.

Obesil se je. Delavec Martin Brtoncelj iz Bukovice se je te dni obesil na skednju posestnika Jakoba Pogačnika v Logu pri Škofiji Loki. Brtoncelj je bil silno udan pijači in je že dolgo časa govoril, da izvrši samomor. Vzrok samomora je neznan.

Vlom. Pretečeno sredo je neznan tat vlomil v trgovino Ivana Mala v Peči in ukradel iz predala 180 K in par trgovskih knjig, katere je pa potem zunaj vasi vrgel na tla. Tatvine sta osumljena dva delavca. Izročili so ju okrajnemu sodišču na Brdu.

Velika vročina v Pragi. Te dni je dosegla vročina svoj vrhunec in ljudje so ji dali pravi priimek: afričanska vročina. V Pragi se je v nedeljo kopalo v Vltavi nad 20.000 ljudi, tako da je bila cela reka oživiljena. 12 oseb je prišlo v nevarnost, da utonejo, pa so vse pravočasno rešili. — Dva dečka sta se za šalo pehala na bregu in mahoma je eden izginil v valovih. Čez dolgo se je posrečilo, da so ga pripravili zopet k življenju. — Neki dečko se je hotel meriti s parobrodom in je plaval takoj za njim. Pri tem ga je zadelo kolo in to ga je tako zmotilo, da je izgubil ravnotežje in je utonil.

Otrok zgorel na polju. Pri Sveticah je v soboto popoldne poljski čuvaj Salaba pospravljajl neko krmo. Z njim je bil 5 let star sinček. — Počasi se je deček odstranil in je odšel v bližnjo leseno uto, ki je stala na polju. Naenkrat se je začelo iz ute močno kaditi. Ubogi oče je letel k uti, toda vrata so bila zaprta. Od znotraj se je slišalo glasno klicanje na pomoč, ki pa je kmalu prenehalo, ker se je nesrečni otrok v goreči koči zadušil. Sosedje, ki so prihiteli na pomoč, niso mogli nič pomagati. Šele ko je koča pogorela do tal, so iz pogorišča potegnili sezganega dečka.

Kolera na Ogrskem. V občini Minzent so se pojavili zopet novi slučajji kolere. Kmetica, ki je obolela za zelo sumljivimi znaki, je že umrla. Dosedaj so umrle tri osebe za kolero, štiri so nevarno bolne. Ministrstvo za notranje zadeve je šele sedaj dobilo natančnejše podatke o položaju in je naročilo zdravstvenemu okrožju, da odredi vse potrebno, da se bolezen ne razširi tudi v druge občine.

Rodbinska tragedija. Krojač Karel Aleksander iz Sošovic je včeraj na polju ustrelil oba svoja otroka in nato še sebi pognal kroglo v glavo. Aleksander je zadnje dni tako zelo žaloval za svojo ženo, ki mu je umrla, da ji je sklenil slediti v grob z vso svojo družino. Ta obupni korak je tudi izvršil.

Nezgoda nadvojvode meklenburškega. Na nemškoruski obmejni postaji Skalmierzyce se je v pondeljek ponesrečil iz svojega povratka iz Rusije meklenburški nadvojvoda. Zadel je v neko žipo in se nevarno ranil.

Železniška nesreča. Pri Morlaixu na Francoskem je skočil v pondeljek neki osebni vlak, ki je bil poln izletnikov, iz tira. Več vozov se je prevrnilo. Izpod razvalin so potegnili tri strašno razmesarjena trupla. Okoli 20 oseb je bilo pri nesreči zelo nevarno ranjenih.

Vlom v Carusovo vilo. Neznani tatovi so včeraj vlomili v vilo slavnega italijanskega tenorista Carusa v Liguria pri Florenci in pokradli skoro vse dragocenosti.

Smrtna nesreča med sodno razpravo. V mestu Oporto na Portugalskem se je zgodila te dni med razpravo proti monarhistu Almeida smrtna nesreča. Eden izmed 5 vojakov, ki so opravljali svojo službo v sodni dvorani se je opiral na svojo puško. Puška se je nenadoma sprožila. Krogla je zadela vojaka naravnost v glavo, tako da se je na mestu zgrudil mrtev na tla. Sodišče je moralo radi tega razpravo za nekaj časa prekiniti.

Fotografija je nekdo pozabil na štantu poleg drž. kolodvora v Šiški in jo lahko dobi nazaj istotam.

Kinematograf »Ideal«. Sedanji spored je zopet poln zanimivih slik. Posebno je treba omeniti sliko »Journal Pathé« in dve komični sliki kakor: »Najnovjši čin Morica« itd. — V soboto »Ženski detektiv«. V torek Asta Nielsen (drama).

DRUSTVA.

— **Iz Spodnje Šiške.** Le nekaj dni nas loči, in slavili bomo desetletni obstoj telovadnega društva »Sokola« v Šiški. V nedeljo, dne 4. avgusta t. l., bo ta velepomembni dan. Težko je opisati, koliko razočaranj nam je nudilo minulo desetletje ali navzlic temu naš »Sokol« močno dviga svoja krila in jih razprostrita leto za leto, čim krepkejši in razvitejši je nad svojimi brati in jih s tem navdušuje za nadaljne delo. Skromne finančne razmere, s katerim smo se pričeli jačiti, so nas precej ovirale v našem delu in ni še pozabljeno to, že nas navdaja nova skrb, ki nam nalaga, da si v najkrajšem času sezidamo hram, v katerem bomo posvečali vse naše moči jačenju in krepostnemu razvijanju našega telesa, izobraževanju in kar je glavno, gojili ljubzenski čut do naše mile rodne grude. Da bomo bližje temu koraku, smo spojili naše desetletno slavo z veliko veselico, ki se bo vršila na prostornem Reininghausovem vrtu v Spodnji Šiški. Ljubljanska sokol-

ska župa priredi zlet in naš bo podpirala v telovadbi, pevski zbor naše Čitalnice bo prepeval slavnostne pesmi in Slovenska Filharmonija bo skrbela, da bo ta dan res veselja poln in slaven. Prijateljem Sokolstva bodisi iz Ljubljane ali pa širom celega slovenskega ozemlja pa kličemo: Bodite deležni našega slavlja in ne pustite, da bi Vas pogrešali. Na zdar!

Vse gospe in gospodične, ki bi rade sodelovale pri veselici ob priatki desetletnice telovadnega društva »Sokola« v Šiški, ponovno vabimo, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki bo v petek, dne 2. avgusta, ob pol 8. zvečer v gostilni g. Petra Burja (pri Ančniku).

Ženski veselični odsek.

Sokol v Idriji obhaja vnedeljo dne 4. avgusta, petnajstletnico svojega obstanka in desetletnico razvitijske prapora. Prejšnji večer je v pivovarni pri »Črnem orlu« gledališka predstava, kjer se uprizori drama »Tožna ljubezen«. V nedeljo zjutraj je seja odbora I. S. Z., po seji skupno kosilo, popoldan pa je na Šolskem trgu ob polu 4. uri javna telovadba. Po telovadbi se vrši na vrtu in v pivovarni hotela pri »Črnem orlu« ljudska veselica, ki se zanjo vrše obsežne priprave. — Vsa priredba gotovo poteče z lepim uspehom, kakor je to navada ob vseh nastopih idrijskega Sokola. Pričakovati je tudi udeležbe vsaj od bližnjih sokolskih društev, ki jih je vse poklical v življenje idrijski Sokol.

32. prijeljski sestanek trgovskih sodelavnikov se vrši dne 1. avgusta t. l. v salonu Matjanove restavracije »Perles«, Prešernova ul. Na tem sestanku bode razlagalo društvo slov. trg. sodelavnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani, sedanjí položaj zavarovanja trg. in priv. nastavljenec. Dalje se obravnava dnevni red, ki določa jesensko in zimsko sezijo učnih tečajev, plesnih zabav, ter zelo važno upeljavo hranjenja med člani. Temu važnemu pomenu sestanka je dolžan odzvati se vsak zaveden trg. sodelavnik in opozoriti na istega še druge gg. kolege. Odbor.

Proces proti atentatorju komisarja Čuvaja.

Včeraj dopoldne se je nadaljevala pred zagrebškim sodiščem obravnava proti pravniku Luki Jukiću.

Ze prvi dan, kakor tudi današnja obravnava sta pokazala, da stoji pred sodiščem abnormalen človek, ki se ne zaveda svojega dejanja; ne le, da je vsa njegova oboitej abnormalna, da sam kaže vse znake duševne bolezni, vse njegovo ponašanje, vse njegove besede pred sodiščem dokazujejo, da stoji Jukić pod silo in močjo trenutnih vplivov, ki se jih ne more obraniti. Jukić je Bosanac, torej že sam ob sebi precej nasilna natura, toda njegovo abnormalno duševno razpoloženje upliva tem bolj na njegove nepremišljene sklepe, dejanja, ki jih je izvedel, kakor je n. pr. poskušeni atentat na komisarja Čuvaja. Vsa predzgodovina te »zarote«, kakor jo je po pripovedovanju obtožnice snoval Jukić, je taka, da se more za trdno govoriti o delu in življenju duševno nenormalnega človeka.

Tekom včerajšnje razprave se je začelo zasliševanje glavnega obtoženca Luke Jukića.

Jukića so doveli v spremstvu dveh orjaških stražnikov in dveh orožnikov, sedel je za hip na obtožno klop, a kakor hitro je stavil predsednik nanj prvo vprašanje, je zaklical:

Čuvaj naj odgovarja, on je glavni krivec! Stražarji so ga hoteli potisniti na klop, a on se je začel ruvati z njimi in jih odrinil od sebe, zagrabil je zatožno klop in jo vrgel proti občinstvu, ki je postalo skrajno razburjeno. Jukić je divjal naprej, dokler se stražarjem ni posrečilo, da so ga odvedli iz dvorane.

Nato je zagovornik dr. Prebeg stavil še

enkrat predlog, da naj se da Jukića najprej v opazovalnico, kar je pa sodni dvor odklonil in sklenil nadaljevati obravnavo v Jukićevi nenavzočnosti, proti čemur je protestiral zagovornik češ, kako naj potem zdravniška izvedenca izrečeta svoje mnenje.

Nato je dr. Prebeg protestiral proti tendencioznemu poročanju uradnega ista; predsednik je nato v nenavzočnosti obtoženca nadaljeval njegovo zasliševanje in to na ta način, da je čital njegove izpovedi pred policijo ter sestavljenih zapisnikov.

Nato je bila razprava prekinjena, da se dovede zopet Jukić.

Ko so dovedli zopet stražarji Jukića v razpravno dvorano, je začel besno kričati:

Jaz se ne bojim krvnika, obesite me takoj! Ko ga je začel predsednik zopet nadalje izpraševati, se je Jukić obrnil in odrinil stražarje ter odšel iz dvorane, sledili so mu stražniki ter ga odvedli v zapor.

Dr. Prebeg je nato zopet nadaljeval svoje zahteve glede opazovanja obtoženca in dokazoval, da sama sodna uprava računa z abnormalnostjo Jukića, ker je izdala take izjemne odredbe in odredila tako nenavadne okoliščine v celici, kjer je Jukić zaprt.

Nato se je začelo zasliševanje drugih obtožencev, ki so izpovedali vsi, da se ne čutijo krivim, da so smatrali vsi Jukića kot nenormalnega.

Nato se je obravnava prekinila, ki se nadaljuje danes ob 8. uri zjutraj.

Iz naših letovišč.

Rateče so vas, fara in občina na Gorenjskem. Ta prijazen kraj leži na skrajnem severnem koncu gorenejske savske doline v višini 850 m nad morjem. Tu je razvodje med Savo in Dravo.

Vas sama leži ob vznožju Karavank, pod vasjo na jugu, zapadu in vzhodu se pa razprostira prijazna dolina, posejana s polji, travniki, gaji in deloma s presihajočim svetom. To dolino obrobajo na jugu Julijske Alpe, na severu pa Karavanke. Ob vznožju Julijskih Alp, ob robu doline, drdva gorenjska drž. železnica iz Kranjske Gore do Trbiža. 25 minut od vasi proti zapadu je železniška postaja Rateče — Bela Peč. Tu tik postaje je z vsem konfortom opremljen izvrsten slovenski hotel Mangart z električno razsvetljavo. Iz Rateč proti jugu je divjeromantična gorska dolina Planica (1 in pol ure hoda), kjer izvira Nadiža (Sava Dolinka) z lepim slapom, kojega voda pa v grušču kmalu ponikne. Na nasprotni strani doline pa opaziš še slap Črne vode. To dolino s krasno planino prekaša v Julijskih Alpah po izjavi tujcev le še dolina Vrata.

Sprehodi: Od hotela Mangart je lep senčnat sprehod ob šumečem Klanškem Potoku k krasnim klanškina jezeroma, hoda le pol do tričetrt ure. Lepi sprehodi so po deželni cesti, oziroma po stezicah proti zapadu do pomembnega trga Fužine (Bela Peč), kjer so tovarne za izdelovanje verig; proti vzhodu 10 minut prideš do izvirkov Save Dolinke, ki tu po podzemeljskem teku zopet privre na dan ter dela Podkorenske ribnjake, nadalje po deželni cesti prideš v prijazno vasico Podkoren in še naprej pol ure v ljubko Kranjsko Goro, kjer je vedno polno letoviščarjev in turistov.

Izleti: Krasen izlet je v Karavanke na rateško Planino (1 uro hoda), kjer je pomladni junja vse rdeče »ravšja«. Od tu je diven razgled na Zilsko dolino, nasproti ti moli Dobrač svoje raztrgano lice. Tu vidiš prelepo Baško jezero dalje v daljavi pa opaziš del Vrbskega in del Osojskega jezera. Pod seboj imaš slovenski koroški vasič Sovče in Zagoriče s zadnjimi ostanki nekdanjih slovenskih protestantov. Od tu prideš v pol ure že v precej pomembni trg Podkloster z ogromnimi razvalinami starega samostana. Iz Rateč je pa tudi

lep izlet čez prelaz Koren v Beljak (4 ure) ali pa v Zlivo pri Trbižu (2 uri).

Ture: Rateče so izhodišče na naporenejše toda ne nevarne ture. Skozí Travník (krasna flora) na Mangart 2559 m, na Velko 2272 m Sred 2231 m, in Zadnjo Ponco (Poldnico), Jalovec 2643 m, Mojstrovko 2332 m. Tu je prehod na Vršec v Trento. Pota so markirana vodnike je dobiti v Ratečah. Cvetje planinsko: planinke, rododendron i. dr. Vas ima 140 hiš števil, v katerih je dobiti tudi zasebna stanovanja. Gled hrane v kmečkih gostilnah je pa želeti več podjetnega duha. Okna poslopij se lepo okrašena s pestrimi cveticami, kar bi bilo v kras marsikateremu mestu. Ljudstvo je prijazno, krepke rasti, rado veselo in ljubi petje in rajanje, na govoric se pozna potomstvo koroških Slovencev. Podnebje je prijetno hladno, prave vročine tu ni, kajti slehri popoldan pihlja Kranjec, t. j. vzhodnik. Zdrava pitna voda Cist zrak. Okolica obdana z gozdi. Le podjetnosti manjka!

Odgovorni urednik Rađivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

MLADE LOVSKE PSE SE PRODA V KOLODVORSKI ULICI ŠT. 7. 518—1



»Učiteljska tiskarna« v Ljubljani
naznanja s tem, da je njen sodelavnik, gospod

Zmagoslav Starin

črkostavec

dne 29. t. m. ob 3/12. ponoči po dolgi in mučni bolezni, star 32 let, umrl.

Pogreb pojde v četrtek, dne 1. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne iz dežel. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 30. julija 1912.

„DAN“ se prodaja

1. V Gorici: Karol Schmelzer, južni kolodvor Ter. Leban, Corso Verdi 20, Jan. Sardagna, Gosposka ul. 9, U. Likar, državni kolodvor.
2. V Kranju: Adamič, Glavni trg; Rant; Sitrer na kolodvoru.
3. Na Bledu: Pretnar in A. Wölfling.
4. V Bohinjski Bistrici: M. Grobeteč.
5. V Radovljici: Oton Homan.
6. V Škofji Loki: M. Žigon.
7. V Idriji: tiskarnar Sax.
8. V Cerklji: K. Werli.
9. Na Rakeku: A. Domčelj.
10. V Gor. Logatcu: Josip Rus.
11. V Postojni: I. Marinčič.
12. V St. Petru na Krasu: K. Schmelzer.
13. V Novem Mestu: Josip Kos.
14. V Opatiji: A. Tomašič.
15. V Reki: J. Trbolevič.
16. V Divači: K. Schmelzer.
17. V Komnu: A. Komel.
18. V Nabrežini: K. Schmelzer.
19. Na Zidanem mostu: M. Peterman.
20. V Celju: Zvezna trgovina.
21. V Mariboru: Vilko Weixl.

— 656 —

od hipa do hipa nemirnejši, dokler ni nenadoma postavil čaše iz roke, stisnil prste v pest in jih dvignil proti stropu, presekano mrmrajoč:

— Le znamenja hočem, najmanjšega znamenja življenja! Potrdilo, da je pijača ki jo je iznašel Flanel in ki sem jo izpopolnil jaz, vse-mogočna! Hočem le enega giba trepalnic, da bom vedel o moči pijače, ki jo je zaužil predno je umrl, giba, ki bo potrdil zmago življenjske pijače proti smrti. Mrtvec glej, moje bojno polje se postal...

Nenadoma se je stresel po celem telesu. Nagnil je glavo in je poslušal...

Ura je bila polnoč...

Čas odločitve je napočil. Polnoč! V trenutku skrivnosti se je imela odločiti skrivnost, v trenutku, ki pomenja prehod od enega dne na drugi dan; eden pada v večnost, drugi vstane iz nje. Sledje si brez odmora od vekov sem, kakor valovi oceana... Valove po brezmejni planjavi, ženejo se k obrežju, slednjč ukrivje hrbte, izginjajo za vedno in novi prihajajo na njih mesto. Polnoč, minuta skrivnosti!

Saitano je pograbil kupo, razklenil mrtvečeve čeljusti in mu vil v usta pripravljeno pijačo. Nato je spustil čašo iz rok, ki se je na kamenitem tlak razbila v kosce. On pa se je sklanjal preko mrtveca, nepremično, z naježenimi lasmi, z izbuljenimi očmi, v oblasti strašnega trenutka... pričakovanja!...

Minuta je potekla, nato druga, tretja...

Saitano se ni zganil. Njegove oči so se zarije v mrtveca in po obrazu mu je lil v velikih kapljah pot... Čakal je in pričakovanje

— 655 —

nejšo smrt, peljal sem ga v labirint, odkoder ne more nihče brez Ariadne. On pa je prišel od tam sam, brez vodnika!

Izabela se je zamislila. Srce ji je burno utripalo.

— Ali ste ga videli? je zašepetala.

— Videl sem ga in vem, da pride skoro sem. Sam mi je tako dejal!

— Odette hoče videti, vem, je zamrmrala kraljica. Naj pride, ali ne bo je videl! Ali pa le v moji navzočnosti...

Saitano se je naklonil in je dejal:

— Madame, mudi se mi. Predno pa grem, vas prosim, da me nagradite za mojo vest. Potrebujem dovoljenje, oditi ponoči iz Hiše Saint-Pol, ne da bi me kdo oviral, niti mene niti mojega spremljevalca, ki pojde z menoj.

Kraljica je takoj stopila v sosednjo sobo in se vrnila s kosom pergamenta, ki ga je Saitano prebral in vtaknil za pas. Nato je zapustil palačo in odhitel v stolp. Cel dan je prebil pri svojem mrtliču in proti deveti uri zvečer ko ni bilo več žive duše na cesti, se je odpravil z njim domu. Z ječarjem sta nesla truplo iz stolpa na pripravljeni voziček. Pri glavnih vratih sta morala pokazati dovoljenje nakar je padel mostič med preklanjajem kapitana, ki je moral iz gorke stražnice in od kart na mrzlo k vratom. Saitano je naglo hodil po ulicah in kazal pot ječarju, ki je vlekel za njim voziček z Bois Redonom. Dospela sta pred čarčedejevo hišo in ponesla truplo na mramorno mizo.

Ječar je odšel, Saitano pa je trdno zapahnil in zaklenil vrata, prižgal vse sveče v sveč-Hiše Saint-Pol.

M. ZOR
 tapetnik in oblatveno konces. pokončevalec
 podgan, miši in mrčesa
Ljubljana, Sv. Petra cesta 38
 se priporoča v pokončevanje sten, molov in v
 predelavo po teh mrčesih okuženega pohištva.
 Uspeh zajamčen! 421

Hlev
 za več konj s šupo in podstrešjem se ceno odda
 s 1. avgustom t. l.
 Natančneje na Rimski cesti št. 19. 519

FR. P. ZAJEC
Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana
 priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblat-
 veno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj
 optični zavod.
 Daljnogled, toplo-
 mere, in zrakomere
 vseh vrst.
 Očala, ščipalniki na-
 tančno po zdravni-
 škem receptu.
 Cenike pošiljam na
 zahtevo zastonj in po-
 štne prosto.

Najfinjši
SPIRIT
 iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po
 nizki tovarniški ceni veležanjarna 250
M. ROSNER Co.
 v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

„Učiteljska tiskarna“
 v Ljubljani
 r. z. z. o. z.
Franciškaška ulica št. 8
 je najmoderneje urejena in oprem-
 ljena za tisk vsakovrstnih
 tiskovin: knjig, brošur,
 urad. tiskovin, not,
 lepakov, vizitk,
 in kuvert.
 Litografija. - Stereotipija. - Naj-
 modernejše črke in okraski.
 Tisk v različnih barvah.
 Najfinjša izvršitev.
 Solidna in točna
 postrežba.

Največja zaloga ur, zlatine in srebrnine
H. SUTTNER
Ljubljana, Mestni trg št. 25.
 Lastna potokolirana tovarna ur v Švici.
 Tovarniška znamka
„IKO“
 Cenik zastonj in poštne prosto.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.
 naznanja
okasijsko prodajo
 poletnih oblek in slavnikov za gospode in dečke, ter poletne damske kon-
 tekcije z globoko reduciranimi cenami.

„DAN“ se prodaja v Ljubljani v sledečih tobakarnah
 po 6 vin. izvod:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
DRŽAVNI KOLODVOR.
BLAŽ, Dunajska cesta.
SEVER, Krakovski nasip.
PICHLER, Kongresni trg.
ČEŠARK, Selenburgova ulica.
DOLENC, Prešernova ulica.
FUCHS, Marije Terezije cesta.
MRZLIKAR, Sodna ulica.
SUBIC, Miklošičeva cesta.
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
PIRNAT, Kolodvorska ulica.
ŠENK, Resljeva cesta.
KOTNIK, Šiška.
TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu.
KOŠIR, Hilšerjeva ulica.
STIENE, Valvazorjev trg.
SUSNIK, Rimska cesta.
UŠENIČNIK, Židovska ulica.
KLEINSTFIN, Jurčičev trg.
KRIŽAJ, Sp. Šiška.

WISIAK, Gosposka ulica.
KUSTRIN, Breg.
TENENTE, Gradaška ulica.
VELKAVRH, Sv. Jakoba trg.
SITAR, Florjanska ulica.
BLAZNIK, Stari trg.
NAGODE, Mestni trg.
KANC, Sv. Petra cesta.
TREO, Sv. Petra cesta.
KUŠAR, Sv. Petra cesta.
PODBOJ, Sv. Petra cesta.
ELSNER, Kopitarjeva ulica.
BIZJAK, Bohoričeva ulica.
REMŽGAR, Zelena jama.
SVETEK, Zaloška cesta.
KLANSEK, Tržaška cesta.
JEZERSEK, Zaloška cesta.
LIKAR, Glince.
STRKOVIČ, Dunajska cesta.
ŠTRAUS, Škofja ulica.
TULACH, Dolenjska cesta.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani
 izvršuje vsa tiskarska dela okusno in po zmernih cenah.
 Zaloga županiških in drugih uradnih tiskovin.

Prihod vlakov v Ljubljano iz:										
Dunaja . . .	12 ⁵⁵	3 ¹⁶	4 ⁴⁸	5 ⁵⁵	9 ⁵⁴	12 ⁴⁷	5 ²¹	8 ²⁸	5 ³¹	
Trsta . . .	12 ⁰²	4 ⁰⁰	9 ⁰⁴	11 ²¹	2 ⁵¹	6 ¹²	9 ¹⁷	11 ⁴¹		
Trbiža . . .	7 ²³	9 ⁵¹	11 ¹⁴	4 ²⁰	7 ⁰⁰	8 ¹⁵	11 ⁰⁰			
Kamnika . . .	6 ⁴²	11 ⁰⁰	2 ⁴¹	6 ¹¹	10 ³⁴					
Rudolfovega . .	8 ⁵⁹	3 ⁰⁰	9 ¹³							
Kočevja . . .	8 ⁵⁹	3 ⁰⁰	9 ¹³							
Vrhnike . . .	6 ³⁸	10 ³⁶	7 ²³							
* Brzovlak. ** Voz ob nedeljah in praznikih.										
Odhod vlakov iz Ljubljane proti:										
Dunaju . . .	12 ⁰⁰	12 ¹⁸	4 ³⁰	7 ³⁰	11 ²⁰	3 ¹¹	6 ⁰⁰	9 ⁰⁰	10 ⁰⁰	
Trstu . . .	1 ²⁰	3 ²²	5 ¹⁵	6 ⁰³	10 ⁰⁰	1 ⁰⁰	5 ⁴¹	8 ⁰⁰		
Trbižu . . .	1 ⁴⁷	6 ⁰²	9 ⁰⁹	11 ³⁰	3 ³⁰	6 ¹⁵	10 ⁰⁰			
Kamniku . . .	7 ²¹	11 ⁵⁰	3 ¹²	7 ¹⁵	11 ⁰⁰					
Rudolfovem . .	7 ³²	1 ³¹	7 ¹⁴							
Kočevju . . .	7 ³²	1 ³¹	7 ¹⁴							
Vrhniki . . .	7 ³⁵	1 ¹⁸	8 ⁰⁰							
* Brzovlak. ** Voz ob nedeljah in praznikih. † Od 1. maja oziroma 1. julija.										

„DAN“ se prodaja po vseh tobakarnah po 6 vin.

654
 niku, primačnik visoko stolico in oprt s ko-
 molci ob mizo je jel opazovati mrliča. Nekaj
 minut sta izgledala oba kakor brez življenja.
 Kdor bi tisti trenutek stopil v sobo, bi ga groze
 spreletela ledena polt ob pogledu na nenavad-
 no skupino. Svečnik z debelimi plapolajočimi
 svečami je stal ob kapitanovi glavi in svetloba
 se je pošastno razlivala na golem njegovem
 telesu. ležečem znak na mizi. Luč je tudi Sai-
 tanu polno padala v obraz, v katerem se ni
 ganila niti ena mišica. Orjaška postava Bois
 Redonova je šele sedaj prišla do svoje polne
 veljave. Za glavo so se bočila visoka prsa z
 mišičevjem grškega Herkula, boki in stegna so
 bila odlikovana, da bi umetniško oko kiparja
 ne moglo najti na njih najmanjše libe, kolena
 in piščali, preko katerih se je napenjala rujav-
 kasta koža in je luč blestela na najvrhnejših.
 so bile enake kolenom in piščalim iz litega
 bronu. Kapitan je bil nenavadno lepo oblikova-
 nega telesa, in ta vrlina ni bila med zadnjimi.
 ker so držale njegovo ceno tako visoko pri
 kraljici. Kolikrat mu je velela sleči se in ga
 nato naravnala po svoje v slikovit postoj in
 nato ure dolgo zrla nepremično v ta krasni
 stvor in se naslajala ob dovršenih oblikah.
 Bili so trenutki blaženosti za kapitana, kadar
 je držala nje žametna dlan po njegovem tele-
 su, vila se od klesanega vratu preko mišiča-
 stega hrbtišča do ledij in odtod po stegnu do
 kolena in zopet nazaj. Kraljica je neskončno
 ljubila lepa telesa in pogled na umotvor na-
 rave ji je pripravljaj mogočne užitke. In sedaj
 je ležal krasni orjak mrtev na čarodejevi mizi.
 Luč sveče je plesala po njem in sence so se

655
 čudno krajšale in daljšale... Saitano pa je
 mislil:
 — Kaj je v tem trupu, ležečem pred mo-
 jimi očmi, iz katerega se je umaknilo življenje,
 čuti, giba, misli! Mrtev je za vsakogar, ki mu
 ni dano, razvozljati uganke življenja. Vsi
 čuti imajo svoje gotove sedeže, celo duševni
 pojavi so brez možgan nemogoči; spomin,
 strasti, radosti vse ima v njih svoje mesto.
 In zakaj bi ne bilo tudi življenje le en sam tak
 čut? Zakaj bi ne imelo tudi ono svojega go-
 tovega mesta v telesu? In če sem našel mesto
 tega čuta, zakaj bi ga ne mogel izpremeniti ka-
 kor sem izpremenil ostale!
 Polagoma se je pričel čarodejec vzdram-
 ljati iz svojih misli in obraz mu je jel živeti.
 Stopil je raz visoko stolico, šel k železni
 omari in iz spodnjega predala vzel par roko-
 pisov in jih nesel k luči. Pergament je bil po-
 pisan z okroglimi črkami in vrstice so tekle
 enakomerno oddaljene druga od druge. Med
 vrsticami pa je bilo vse polno pripisov in pri-
 pomb, napisanih z suhim prstom od vrstedejstev.
 čital je pohlepno in natančno, kljub temu, da
 je umel cel rokopis do poslednje pičice na pa-
 met. Vladovala je smrtna tišina in le od časa do
 časa so se zatekli tudi sem zategnjeni, žalostni
 udarci ure iz luvrskega zvonika. Saitano se je
 vrnil k omari in prinesel je tri stekleničice. Iz
 vsake je nakopal po trideset kapljic v čašo,
 prilil je vode, nakar je vse skupaj urno mešal,
 upirajoč neprestano oči v mrliča. Postajal je

„Dan“ je edini slovenski neodvisni
 politični dnevnik.
„Dan“ je najbolj informirani slovenski
 dnevnik.
„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki
 izbaja tudi ob nedeljah in
 praznikih.
„Dan“ je najodločnejši neodvisni ju-
 tranji list.
„Dan“ je najcenejši napredni dnevnik;
 posamezni izvodi po 6 vinjev,
 s pošto mesečno le K 170.
„Dan“ je razširjen v najširših ljud-
 skih slojih, ker ga vsakdo rad
 čita in je zato jako uspešno
 oglaševanje v njem.

Učiteljska tiskarna
 priporoča v nakup vsemu
 učitelstvu, vsem učitelj-
 skim društvom in vsem
 okraj. učiteljskim knjiž-
 nicam
 po vsebini in opremi krasno
 Ganglovo knjigo:
Beli rojaki.
 Elegantno vezana knjiga
 stane 3 K, — broširana
 2 K 60 vin., s poštnino
 26 vinarjev več
 Naroča se v Učiteljski tiskarni
 v Ljubljani.